

Kokkuvõte meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi käsitlevast määrusest¹

Määrust (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi, hakatakse kohaldama alates 18. detsembrist 2012.

Selles on sätestatud õiguste miinimumpakett reisijatele, kes

- kasutavad reisijateveeteenuseid, mille puhul pardalimineku sadam asub liikmesriigi territooriumil;
- kasutavad reisijateveeteenuseid, mida osutavad liidu vedajad kolmanda riigi territooriumil asuva sadama ja liikmesriigi territooriumil asuva sadama vahel, ning
- reisivad ristluslaevadel, mille puhul pardalimineku sadam asub liikmesriigi territooriumil².

Teatava kategooria veetransporditeenuste suhtes kõnealust määrust siiski ei kohaldata³.

Määrus (EL) nr 1177/2010 ei takista reisijail esitada veeteenuste tühistamise või hilinemise tõttu tekkinud isikliku kahju hüvitamise nõuet liikmesriigi kohtus siseriiklike õigusaktide alusel.

Õigus saada teavet

Kõigil meritsi ja siseveeteedel reisijatel on õigus saada piisavat teavet kogu oma reisi vältel. See hõlmab õigust saada teavet reisija õiguste ja riiklike täitevasutuste kontaktandmete kohta ning selle kohta, millised on transpordile juurdepääsu tingimused puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute jaoks.

---

¹ Kokkuvõte on koostatud vastavalt määruse (EL) nr 1177/2010 artikli 23 lõikele 2. Käesoleval kokkuvõttel ei ole õiguslikku väärtust.

² Ristluslaeva reisijatel ei ole reisi tühistamise või hilinenu väljumise korral õigust hüvitisele ega õigust muuta reisi marsruuti, samuti ei ole neil õigust piletihinna hüvitamisele hiline nu saabumise tõttu.

³ Ei kohaldata reisimise suhtes kuni 12 reisija vedamiseks ettenähtud laevadel; laevadel, mille käitamise eest vastutavasse meeskonda ei kuulu rohkem kui kolm liiget; laevadel, mille kogu reisijateveeteenuse vahemaa ühes suunas on väiksem kui 500 meetrit; ekskursioonidel ja lõbureisidel, välja arvatud ristlused, ning ilma mehaanilise jõuallikata laevadel ning algupärastel, enne 1965. aastat projekteeritud ajaloolistel reisilaevadel ja nende üksikkoopiatel, mis on ehitatud valdavalt algupärastest materjalidest ja mis on ette nähtud kuni 36 reisija vedamiseks.

Lisaks võivad liikmesriigid otsustada mitte kohaldada kõnealust määrust kuni 17. detsembrini 2014 alla 300-tonnise kogumahutavusega meresõidulaevade suhtes, mida kasutatakse riigisisestel vedudel, ning määramata aja vältel seda mitte kohaldada avaliku teenindamise kohustuste, avaliku teenindamise lepingute või integreeritud teenustega hõlmatud reisijateveeteenuste suhtes, tingimusel et reisijate õigused on mõlemal juhul siseriiklike õigusaktidega piisavalt tagatud.

Reisi tühistamise või hilinemise korral on reisijal õigus saada vedajalt või terminalioperaatorilt teavet tühistamise või hilinemise kohta mitte hiljem kui 30 minutit pärast reisi sõiduplaanijärgset väljumisaega ning eeldatava väljumis- ja saabumisaja kohta niipea, kui see on teada.

Õigus mittediskrimineerivatele lepingutingimustele

Kõigil isikutel on õigus osta pilet veetransporditeenuseid osutavatele laevadele ja ristluslaevadele, ilma et kedagi diskrimineeritaks otseselt või kaudselt kodakondsuse alusel või vedaja või piletimüüja asutamiskoha alusel liidus.

Õigus teenindusele ja abile

Kui reisijateveo- või ristluseteenus tühistatakse või selle väljumine hilineb rohkem kui 90 minutit, pakutakse reisijatele võimaluse korral tasuta suupisteid, einet või karastusjooke ootamisajale mõistlikult vastavas koguses.

Kui reisijal on väljumise tühistamise või hilinemise tõttu vaja üht või mitut ööbimist, pakub vedaja talle tasuta piisavat majutust pardal või maal ning transporti sadamaterminali ja majutusk kohta ning sealt tagasi. Kui vedaja tõestab, et tühistamise või hilinemise põhjuseks on laeva ohutut käitamist takistavad ilmastikutingimused, siis vabastatakse ta kohustusest pakkuda tasuta majutust.

Reisijal ei ole õigust saada vedajalt abi, kui teda on enne pileti ostmist teavitatud reisi tühistamisest või hilinemisest või kui väljumine tühistatakse või hilineb reisija süül.

Õigus marsruudi muutmisele või hüvitisele reisi tühistamise või väljumise hilinemise korral

Kui väljumine hilineb sõiduplaanijärgsest väljumisajast rohkem kui 90 minutit või kui reisijateveoteenus tühistatakse, on reisijal õigus valida järgmiste võimaluste vahel:

- võrreldavatel tingimustel ilma igasuguse lisatasuta marsruudi muutmise lõppsihtkohta jõudmiseks esimesel võimalusel ning
- piletihinna hüvitamine ja vajaduse korral tasuta tagasireisiteenus esimesse väljumiskohta esimesel võimalusel vastavalt veolepingus sätestatule.

Õigus nõuda piletihinna osalist hüvitamist reisi lõppsihtkohta hilinenult saabumise eest

Reisijad võivad taotleda vedajalt hüvitist 25 % pileti hinnast, kui reis hilineb lõppsihtkohta rohkem kui:

- üks tund reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab neli tundi;
- kaks tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab üle nelja tunni, kuid ei ületa kaheksat tundi;

- kolm tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab kaheksa tundi, kuid ei ületa 24 tundi või
- kuus tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab rohkem kui 24 tundi.

Reisijad võivad taotleda vedajalt hüvitist 50% piletihinnast, kui reis hilineb lõppsihtkohta rohkem kui:

- kaks tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab neli tundi;
- neli tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab rohkem kui neli tundi, kuid ei ületa 8 tundi;
- kuus tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab kaheksa tundi, kuid ei ületa 24 tundi või
- 12 tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab rohkem kui 24 tundi.

Vedaja vabastatakse siiski kohustusest maksta reisijatele hüvitist reisi lõppsihtkohta hilinemise eest, kui ta tõestab, et hilinemise põhjuseks on laeva ohutut käitamist takistavad ilmastikutingimused või reisijateveoteenuse osutamist takistavad erakorralised asjaolud, mida ei oleks saanud vältida mõistlike meetmetega.

Puudega ja piiratud liikumisvõimega reisijate õigused

Selleks et anda puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele teiste reisijatega samaväärne võimalus veeteedel reisida, on puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutel lisaks üldistele reisijaõigustele veel järgmised õigused:

a) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute õigus mittediskrimineerivale juurdepääsule transpordile

Vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad ei või keelduda puuet või piiratud liikumisvõimet põhjenduseks tuues broneeringu vastuvõtmisest, pileti väljastamisest, samuti puudega või piiratud liikumisvõimega isiku pardale lubamisest.

Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isiku laevale kandmine on võimatu ohutusnõuete tõttu või kui pardaleminek on võimatu laeva ehituse või sadama infrastruktuuri ja seadmete tõttu, peavad vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad tegema kõik mõistlikud jõupingutused, et pakkuda asjaomasele isikule sobivat alternatiivset transpordivõimalust. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut, kellel on broneering ja kes on teavitanud vedajat oma erivajadustest, keeldutakse siiski pardale lubamast, võib ta valida hüvitise ja reisi marsruudi muutmise võimaluse vahel, viimatimainitud kõigi ohutusnõuete täitmise korral.

Vedajad, reisibürood või reisikorraldajad ei või puudega või piiratud liikumisvõimega isikutelt nõuda broneeringute või piletite eest kõrgemat tasu. Puudega ja liikumispuudega isikute broneeringutele ja piletitele kehtivad samad tingimused mis kõigi teistegi reisijate broneeringutele ja piletitele.

Vedajad ja terminalioperaatorid kehtestavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele ja neid saatvatele isikutele mittediskrimineerivad transpordile juurdepääsu tingimused.

b) õigus eriabile

Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutel on õigus vedaja või terminalioperaatori tasuta abile sadamates ja laeva pardal, sealhulgas laevale minekul ja sealt mahatulekul.

Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikud peavad vedajat broneeringu tegemise ajal või pileti eelmüügist ostmise ajal teavitama, kas neil on erivajadusi seoses majutuse, istekoha või muude vajalike teenustega või kas neil on vaja kaasa võtta meditsiinitehnikat. Mis tahes muu abi vajadusest peavad puudega või piiratud liikumisvõimega isikud teavitama vedajat või terminalioperaatorit hiljemalt 48 tundi enne abi vajamist ning nad peavad ilmuma määratud kohta kokkulepitud ajal enne avaldatud pardalemineku aega.

c) õigus saada hüvitist liikumisabivahendite kaotsimineku või kahjustamise korral

Kui vedaja või terminalioperaatori hooletuse tõttu on puudega või piiratud liikumisvõimega isiku liikumisabivahend või muu tema kasutatav erivarustus läinud kaduma või saanud kahjustada, peab vedaja või terminalioperaator maksma puudega või piiratud liikumisvõimega isikule hüvitist, mis vastab asjaomase varustuse asendusväärtusele või vajaduse korral parandamiskuludele.

Õigus esitada kaebusi vedajale ja riiklikele täitevasutustele

Reisijatel on õigus esitada vedajale ja riiklikele täitevasutustele kaebusi kahe kuu jooksul alates kuupäevast, mil teenust osutati või oleks tulnud osutada.

Vedajatel ja terminalioperaatoritel peab olema välja töötatud kaebuste käsitlemise mehhanism. Ühe kuu jooksul alates kaebuse saamisest teavitab vedaja või terminalioperaator reisijat sellest, kas tema kaebus on põhjendatud, tagasi lükatud või on veel käsitlemisel. Lõpliku vastuse peab vedaja või terminalioperaator reisijale andma hiljemalt kahe kuu jooksul pärast kaebuse saamist.

Kaebusi määruse (EL) nr 1177/2010 sätete väidetava rikkumise kohta võivad reisijad esitada riiklikele täitevasutustele.

Reisijate õiguste jõustamine riiklike täitevasutuste poolt ja samaväärsed mehhanismid

Määruses (EL) nr 1177/2010 sätestatud reisijate õigusi ja kohustusi, mis on seotud liikmesriigi territooriumil asuvatest sadamatest lähtuvate reisijateveoteenuste ja ristlustega ja kolmandatest riikidest sellistesse sadamatesse saabuvate reisijateveoteenustega, jõustab liikmesriikides määratud riiklik täitevasutus.

Kui liikmesriik on otsustanud jätta käesoleva määruse kohaldamisalast välja avaliku teenindamise lepingute või integreeritud teenustega hõlmatud reisijateveoteenused, peab ta reisijate õiguste täitmiseks tagama samaväärse mehhanismi olemasolu.